

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

ВИПУСКНА РОБОТА

на тему:

Організація та проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту на суб'єктах господарювання слухача з короткострокового підвищення кваліфікації з питань цивільного захисту методиста обласного методичного кабінету навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Кіровоградської області
Нестеренко Вікторії Валентинівни

Перевірив: _____
(посада, вчений ступінь (звання), прізвище, ініціали)

КИЇВ 2017

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	6
2. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ ПІДГОТОВЧИХ ЗАХОДІВ ДО ПРОТИПОЖЕЖНИХ ТРЕНУВАНЬ.....	11
2.1 Рекомендований перелік підготовчих заходів.....	11
2.2 Вивчення (повторення) керівником протипожежних тренувань нормативних документів щодо порядку планування, підготовки та проведення заходу.....	11
2.3 Визначення дати проведення протипожежних тренувань.....	12
2.4 Проведення організаційної наради, видання наказу про підготовку та проведення протипожежних тренувань..	13
2.5 Розробка плануючих документів.....	15
2.6 Підготовка керівництва та учасників протипожежних тренувань.....	17
2.7 Підготовка навчальних місць проведення практичних заходів протипожежних тренувань.....	18
2.8 Заходи безпеки під час проведення протипожежних тренувань.....	20
3. ПРОВЕДЕННЯ ПРОТИПОЖЕЖНИХ ТРЕНУВАНЬ.....	21
4. УЗАГАЛЬНЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРОТИПОЖЕЖНИХ ТРЕНУВАНЬ.....	23
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	25
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	26
ДОДАТКИ.....	27
Додаток А.....	27
Додаток Б.....	29
Додаток В.....	35
Додаток Г.....	36
Додаток Д.....	40
Додаток Ж.....	45
Додаток З.....	47

ВСТУП

Одним з найпростіших та найефективніших заходів з попередження надзвичайних ситуацій та вдалої ліквідації їх наслідків є навчання (підготовка) населення, зокрема працюючого, способами правильних дій.

Основну роль, як в теоретичному так і в практичному навчанні персоналу підприємства, установи, організації до дій в надзвичайних ситуаціях посідає його керівник. Він повинен організувати вивчення персоналом всіх передбачених нормативними документами програм теоретичного навчання з питань цивільного захисту та проведення таких практичних заходів, як спеціальні об'єктові навчання (тренування). В першу чергу, керівник має навчитись сам правильно діяти та керувати колективом в надзвичайних ситуаціях. Від того на скільки вдало в екстремальній ситуації він організує взаємодію між силами цивільного захисту об'єкту та адміністрацією, що входить у склад комісій, прийме правильні рішення щодо реагування на обстановку, яка невпинно ускладнюється, здійснить заходи з попередження або ліквідації наслідків аварій, надзвичайних ситуацій, - залежить життя його підлеглих, об'єм матеріальних втрат та майбутня діяльність ввіреного об'єкту.

В Україні пожежі, на жаль, є найбільшій складової надзвичайних подій і надзвичайних ситуацій. Вони складають третину і більше надзвичайних подій і надзвичайних ситуацій. Тому такий вид спеціальних об'єктових навчань, тренувань як протипожежні, має особливе значення.

Протипожежні тренування (тренування персоналу у діях на випадок пожежі) проводяться на всіх підприємствах, в установах, організаціях незалежно від чисельності працюючих.

Під час такого практичного заходу у керівників є можливість реально реагувати на пожежні небезпеки, навчитись приймати правильні рішення в екстремальних ситуаціях, керувати силами цивільного захисту ввіреного об'єкту, виявити недоліки у структурі цивільного захисту об'єкту та намітити шляхи їх усунення. Крім того, він може оцінити в процесі відпрацювання уявних ситуацій, якість вивчення працівниками способів користування

засобами індивідуального і колективного захисту, первинними засобами пожежогасіння і сприяння проведенню рятувальних та інших невідкладних робіт під час ліквідації пожеж, надання першої допомоги потерпілим, тощо.

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Відповідно до вимог Кодексу цивільного захисту, Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.06.2013 №444, навчання працюючого населення діям у надзвичайних ситуаціях є обов'язковим і здійснюється в робочий час за рахунок коштів роботодавця за програмами підготовки населення діям у надзвичайних ситуаціях, а також під час проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту.

Спеціальні об'єктові навчання і тренування з питань цивільного захисту є формою практичної підготовки працівників, зокрема керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту. Спеціальні об'єктові навчання і тренування з питань цивільного захисту визначають в цілому готовність підприємств, установ та організацій до реалізації планів реагування на надзвичайні ситуації, локалізації і ліквідації наслідків аварій на об'єктах підвищеної небезпеки, цивільного захисту на особливий період.

Одним з важливих видів спеціальних об'єктових навчань (тренувань) з питань цивільного захисту є протипожежні тренування.

Кожен працівник підприємства, установи, організації протягом року (крім року проведення на підприємстві, в установі, організації комплексного об'єктового навчання) має взяти участь у протипожежному тренуванні, темою якого є порушення з причини пожежі режиму роботи об'єкта в цілому, а також у протипожежному тренуванні по структурних підрозділах підприємства, установи, організації.

Протипожежні тренування можуть проводитися за участю пожежно-рятувальних підрозділів, що обслуговують відповідне підприємство, установу, організацію.

На підприємствах, в установах, організаціях з чисельністю працюючих менше 50 осіб та навчальних закладах протипожежні тренування, темою яких є

порушення з причини пожежі режиму роботи об'єкта в цілому, проводяться під час об'єктових тренувань з питань цивільного захисту.

На об'єктах з масовим перебуванням людей такі тренування проводяться як тренування з евакуації людей з елементами пожежогасіння.

При проведенні протипожежних тренувань відпрацьовуються навички персоналу з організації гасіння пожежі на початковому етапі із застосуванням первинних засобів пожежогасіння, надання першої невідкладної медичної допомоги потерпілим та проведення евакуації при пожежі, взаємодії з пожежно-рятувальними підрозділами та підрозділами екстреної медичної допомоги.

Керівними документами тривалість протипожежних тренувань не визначено. Але, враховуючі досвід проведення таких тренувань на об'єктах, пропонується протипожежні тренування проводити тривалістю до 4-х годин.

Керівництво організацією та проведенням протипожежних тренувань покладається на керівників спеціалізованих протипожежних служб (відповідальних за пожежну безпеку) або керівників підприємств, установ, організацій та їх структурних підрозділів.

Практичні заходи тренування проводяться з імітацією пожежі. Для імітування умовної пожежі, оголошення ввідних для персоналу, вжиття заходів щодо попередження помилкових дій будь-якого учасника тренування, які можуть призвести до нещасного випадку, аварії, пошкодження обладнання або порушення технологічного процесу, керівником тренування можуть призначатися посередники, чисельність яких визначається з урахуванням особливостей підприємства, установи, організації та кількості їх працівників.

Завданнями проведення протипожежних тренувань є:

1. Підвищення рівня загальних пожежно-технічних знань та навчання персоналу умінню визначати схожі події. Набуття навичок самостійно та швидко приймати доцільні рішення щодо організації гасіння пожежі на початковому етапі із застосуванням первинних засобів пожежогасіння. Вдосконалення навичок використання наявних засобів пожежогасіння і проведенню робіт по гасінню пожежі і ліквідації наслідків НС.

2. Вдосконалення порядку дій при спрацьовуванні установок автоматичного протипожежного захисту, виявленні задимлення або пожежі.

3. Відпрацювання організації негайного повідомлення про виникнення НС або пожежі підрозділу ДСНС України, з інформацією про місцезнаходження суб'єкту господарювання, місце виникнення НС або пожежі та кількість людей, які перебувають на суб'єкті господарювання.

4. Набуття у персоналу (учнів, студентів) навичок і здатності самостійно, швидко і безпомилково орієнтуватися в ситуації при виникненні загрози пожежі і НС, визначати вирішальний напрям дій і вживати правильні заходи з попередження або ліквідації пожежі.

5. Навчання прийомам і способам порятунку і евакуації осіб (пацієнтів), у першу чергу осіб з ураженнями опорно-рухового апарату, інвалідів з вадами зору та осіб із психічними захворюваннями і розумовою відсталістю із забезпеченням їх у разі необхідності супроводом, а також евакуації матеріальних цінностей.

6. Підтримка на сучасному рівні професійної і психофізіологічної підготовленості персоналу (дітей дошкільного віку, учнів, студентів), необхідної для здійснення успішних дій, пов'язаних з реагуванням на пожежами і НС, в першу чергу евакуацією людей, запобіганню розвитку пожежі, її локалізації і ліквідації.

7. Навчання навичкам і діям зі своєчасного запобігання можливим аваріям і ушкодженням устаткування, що є наслідком дії небезпечних чинників пожежі і надзвичайних ситуацій.

8. Набуття навиків надання домедичної допомоги потерпілим від пожежі і при НС, правилам користування засобами захисту, у тому числі підручними.

9. Перевірка правильності розуміння персоналом (дітьми дошкільного віку, учнями, студентами) своїх дій в умовах пожежі.

10. Перевірка знань технічним персоналом інструкцій щодо визначення можливості відключення електроенергії.

11. Перевірка знань персоналом (учнями, студентами) місць розташування первинних засобів пожежогасінні, внутрішніх пожежних кранів, систем пожежної сигналізації і пожежогасіння, способів введення їх в дію.

12. Визначення безпечних та ефективних методів гасіння пожежі на обладнанні, особливо в електроустановках, що знаходяться під напругою, та придбання навиків застосування первинних засобів пожежогасіння

13. Практичне відпрацювання найбільш раціональних прийомів і методів використання наявного спорядження, первинних засобів пожежогасіння, мінімізації доступу повітря до вогню шляхом виключення примусової вентиляції а також закривання дверей і вікон, які не використовуються для евакуації.

14. Перевірка уміння керівника гасіння пожежі чітко координувати дії учасників з організації ліквідації можливої пожежі до прибуття підрозділу ДСНС.

15. Навчання порядку і правилам взаємодії персоналу суб'єкта господарювання з пожежно-рятувальними підрозділами і медичним персоналом, у першу чергу організація зустрічі підрозділів ДСНС України та забезпечення їх безперешкодного доступу на територію суб'єкту господарювання.

З метою більш наглядного показу методики підготовки до протипожежних тренувань та їх проведення, наведемо в даному посібнику опис уявного підприємства ТОВ «ЛАК ФАРБА ХІМ» на прикладі якого буде реалізований порядок підготовки та проведення тренування, оформлені необхідні документи, які забезпечуватимуть якісну підготовку, проведення та аналіз практичного заходу (додаток А).

2 ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ ПІДГОТОВЧИХ ЗАХОДІВ ДО ПРОТИПОЖЕЖНИХ ТРЕНУВАНЬ

2.1 Рекомендований перелік підготовчих заходів

До переліку підготовчих заходів протипожежних тренувань, рекомендується включити:

- вивчення (оновлення знань) керівником тренувань керівних документів щодо порядку планування, підготовки та проведення протипожежних тренувань;
- визначення дати проведення протипожежних тренувань;
- проведення організаційної наради, видання наказу про підготовку та проведення протипожежних тренувань;
- розробка документів;
- підготовка керівництва та учасників протипожежних тренувань;
- підготовка навчальних місць проведення практичних заходів протипожежних тренувань;

2.2 Вивчення (оновлення знань) керівником протипожежних тренувань нормативних документів щодо порядку планування, підготовки та проведення заходу

Для забезпечення якісної підготовки і проведення протипожежних тренувань керівник підприємства, установи, організації, керівник протипожежних тренувань повинні вивчити основні положення керівних документів з питань підготовки і проведення протипожежних тренувань. Проходження функціонального навчання в навчально-методичному центрі цивільного захисту та безпеки життєдіяльності керівником протипожежних тренувань за категорією «Керівники та особи, які очолюють штаби керівництва спеціальних об'єктових навчань, тренувань з відпрацювання дій відповідно до планів реагування на надзвичайні ситуації, планів локалізації і ліквідації

наслідків аварій на об'єктах підвищеної небезпеки та планів цивільного захисту на особливий період» забезпечує якісне вивчення керівних документів. Таке навчання керівник протипожежних тренувань повинен проходити 1 раз на 3 роки. Оптимальним є проходження навчання за вказаною категорією за 3-6 місяців до дати протипожежних тренувань.

Керівник протипожежних тренувань у будь-якому випадку повинен вивчити організаційні заходи щодо забезпечення пожежної безпеки (додаток Б) та основні положення керівних документів з питань підготовки і проведення протипожежних тренувань, а саме:

- пункти 8, 9, 11, 19-25 ст.20, пункти 1, 4-7 ст.40 Кодексу цивільного захисту України;

- пункти 11, 14 Порядку здійснення підготовки населення діям у надзвичайних ситуаціях, затвердженого постановою кабінету міністрів України від 26.06.2013 № 444;

- правила пожежної безпеки в Україні, затверджені наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 № 1417, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 05 березня 2015 р. за № 252/26697.

2.3 Визначення дати проведення протипожежних тренувань

Щорічно (крім року проведення на підприємстві, в установі, організації спеціального об'єктового навчання) на підприємстві, установі, організації необхідно планувати 2 протипожежних тренування: перше за темою - порушення з причини пожежі режиму роботи об'єкта в цілому, друге за темою - порушення з причини пожежі режиму роботи структурних підрозділах підприємства, установи, організації.

На підприємствах, в установах, організаціях з чисельністю працюючих менше 50 осіб та навчальних закладах протипожежні тренування, темою яких є порушення з причини пожежі режиму роботи об'єкта в цілому, проводяться під час об'єктових тренувань з питань цивільного захисту.

Дати проведення протипожежних тренувань визначаються керівником підприємства, установи, організації особисто у **графіку проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту** (додаток В).

Попередньо графік погоджується з виконавчими органами міських (районних у місті) рад, районними (міськими) державними адміністраціями та територіальними органами ДСНС України.

2.4 Проведення організаційної наради, видання наказу про підготовку та проведення протипожежних тренувань

З метою якісного планування та організації проведення протипожежних тренувань рекомендуємо керівнику підприємства установи, організації провести організаційну нараду у підготовчий період. Керівними документами такий захід не визначений як обов'язковий. Але підготовка і проведення протипожежних тренувань із залученням працівників підприємства, установи, організації, відрив їх від основної діяльності, завдання провести захід ефективно і корисно для підприємства, установи, організації викликає необхідність прийняття відповідного рішення керівником підприємства, установи, організації. Для відпрацювання такого рішення доцільно провести організаційну нараду із залученням керівників структурних підрозділів підприємства, установи, організації, керівника спеціалізованої протипожежної служби (відповідального за протипожежний стан). Під час цієї наради доцільно порадитись з присутніми щодо всіх підготовчих заходів, а саме:

1. Визначення керівників протипожежних тренувань, відповідального з імітації, посередників (при необхідності), працівників, які залучаються до тренувань.

2. Обговорення планів протипожежних тренувань, визначення місць проведення тренувань.

3. Визначення переліку документів, які необхідно розробити, термінів та осіб відповідальних за їх розробку, а також термінів доведення їх до відповідальних осіб.

4. Визначення змісту заходів щодо підготовки керівників тренувань, посередників, визначення завдань кожному.

5. Забезпечення якісної підготовки учасників протипожежних тренувань, проведення протипожежних інструктажів з працівниками.

6. Обговорення заходів з підготовки (удосконалення) навчальних місць та навчально-матеріальної бази, засобів зв'язку та оповіщення, перевірки забезпеченості підприємства, установи, організації засобами пожежогасіння

Результатом проведення такої наради повинен стати **наказ про підготовку та проведення протипожежних тренувань** (додаток Г), який видається як мінімум за 20-25 днів до дати проведення першого тренування. В наказі визначаються конкретні завдання та відповідальні за виконання, строки виконання. Наказ складається з постановочної і розпорядчої частин. В постановочній частині визначається підстава для проведення протипожежних тренування. У розпорядчій частині визначаються:

вихідні дані (тема, навчальні цілі, строк та місце проведення кожного тренування);

керівники тренуваннями;

залучення працівників підприємства, установи, організації;

порядок підготовки учасників тренувань;

строки та обсяг робіт з підготовки місць (ділянок) проведення практичних заходів;

матеріально-технічне забезпечення, кошторис на підготовку та проведення тренувань;

відповідальні виконавці за кожний пункт розпорядчої частини.

2.5 Розробка плануючих документів

Відповідно до вимог керівних документів обов'язковими плануючими документами протипожежних тренувань є Плани проведення протипожежних тренувань.

План проведення кожного протипожежного тренування (додаток Д) складається його керівником і затверджуються керівником підприємства, установи, організації.

В плані проведення тренування відображаються: тема, навчальна мета, склад учасників, час та місце тренування, порядок проведення тренування. Важливою частиною плану є порядок проведення тренування, де визначається час здійснення заходів; навчальні питання, які відпрацьовуються; обстановка, що створюється; робота керівника, дії учасників.

План проведення тренування розробляється з урахуванням:

аналізу пожеж, що виникли на суб'єктах господарювання відповідної відомчою приналежності;

пожежної небезпеки виробничого (навчального, лікувального) процесу;

особливих вимог безпеки праці, що діють на цих суб'єктах господарювання;

межі вогнестійкості будівельних конструкцій, конструктивних особливостей дахового покриття та наявності горючих матеріалів;

введення у роботу нового обладнання, будинків і споруд, експериментальних установок тощо.

Доцільно щоб план протипожежного тренування враховував дії учасників протипожежного тренування на весь період їх проведення і передбачав:

організаційні заходи: час і місце тренування, склад учасників та керівників (включаючи представників ДСНС), призначення контролюючих, визначення засобів зв'язку, підготовку тренажерів тощо;

підготовчі заходи: встановлення засобів і знаків імітації (прапорців, плакатів, пояснювальних написів тощо), інструктаж і розставлення контролюючих, підготовка до роботи засобів пожежогасіння і тренажерів;

оперативні дії: оголошення про виникнення умовної пожежі, введення в роботу засобів імітації, дії учасників протипожежного тренування за оперативним планом пожежогасіння, контроль ходу протипожежного тренування керівником тренування, вмикання або імітація роботи автоматичних установок пожежогасіння і операцій на тренажерах, взаємодія учасників протипожежного тренування з ліквідації умовної пожежі. Розділ плану тренування «оперативні дії» рекомендується розподілити на 2 етапі: перший – проведення занять по порядку організації гасіння пожежі на початковому етапі із застосуванням первинних засобів пожежогасіння (дії з вогнегасником; дії по використанню кошми; дії з використанням пожежного рукава) та надання першої невідкладної медичної допомоги потерпілим при пожеж; другий - проведення евакуація всіх працівників підприємства, установи, організації;

взаємодія з ДСНС: їх виклик та зустріч, надання дозволу на гасіння пожежі, надання практичної допомоги в прокладанні рукавних ліній і необхідному заземленні протипожежної техніки, інформація про дії персоналу об'єкта;

оповіщення керівників структурних підрозділів, працівників об'єкта, встановлення необхідної огорожі і розстановка контролюючих з метою запобігання виникнення нещасних випадків серед учасників протипожежного тренування в зоні умовної пожежі.

Якість документів щодо підготовки і проведення протипожежних тренувань в значній мірі залежить від того - проходив чи ні керівник протипожежного тренування функціональне навчання з питань цивільного захисту за категорією «Керівники та особи, які очолюють штаби керівництва спеціальних об'єктових навчань, тренувань з відпрацювання дій відповідно до планів реагування на надзвичайні ситуації, планів локалізації і ліквідації наслідків аварій на об'єктах підвищеної небезпеки та планів цивільного захисту на особливий період» в навчально-методичному центрі цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Кіровоградської області.

2.6 Підготовка керівництва та учасників протипожежних тренувань

Підготовка посадових осіб, фахівців структурних підрозділів підприємства, установи, організації для проведення протипожежних тренувань організовується керівником об'єкта і передбачає такі заходи: заняття з керівництвом щодо вивчення нормативно-правових документів, ознайомлення з планами проведення тренувань, з'ясування кожного порядку особистих дій і проведення заходів контролю.

Також, доцільно враховувати ступінь участі в тренуванні різних категорій працівників структурних підрозділів підприємства, установи, організації, членів протипожежного формування, медичної ланки.

Всі працівники структурних підрозділів підприємства, установи, організації приймають участь в евакуаційних заходах. Найбільше вимог у процесі підготовки до протипожежних тренувань запроваджується до керівництва структурних підрозділів об'єкта, відповідального за пожежну безпеку.

З метою забезпечення якісної підготовки і успішного проведення тренувань керівник підприємства, установи, організації може ініціювати проведення педагогічними працівниками навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності області планових консультацій під час здійснення методичного супроводу практичного заходу у кількості до 8-ми годин.

Результатом проведення консультацій під час методичного супроводу представника навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності області, є відпрацювання керівником тренування документів з організації та проведення протипожежних тренувань.

З посадовими особами, до обов'язків яких належить забезпечення виконання заходів пожежної безпеки або виконання заходів пожежної безпеки, доцільно провести навчання з питань пожежної безпеки.

З усіма працівниками об'єкта перед кожним тренуванням повинні бути проведені інструктажі по заходам безпеки під час проведення протипожежних тренувань.

Керівник підприємства, установи, організації повинен надати вказівки щодо організації підготовки учасників протипожежних тренувань (з подальшим їх закріпленням в наказі) і контролювати виконання заходів. Контроль може бути здійснений під час проведення наради із керівництвом структурних підрозділів підприємства, установи, організації або індивідуального заслуховування відповідної посадової особи, яка відповідає за виконання цих заходів.

2.7 Підготовка навчальних місць проведення практичних заходів протипожежних тренувань

Підготовка навчальних місць включає:

визначення послідовності використання навчальних місць тренувань;

забезпечення заходів безпеки на всіх навчальних місцях;

підготовку навчальних місць для відпрацювання практичних дій по гасінню пожежі: наявність безпечних місць для імітації пожежі (металеві піддони, тощо);

підготовку навчальних місць для відпрацювання практичних дій по наданню медичної допомоги постраждалим: наявність статистів або манекенів;

підготовку навчального місця для практичного відпрацювання питань евакуації: готовність основних і запасних шляхів евакуації, визначення місця зосередження при евакуації із зони хімічного ураження.

Враховуючі вимогу керівних документів щодо залучення до протипожежних тренувань всіх працівників, доцільно готувати місця для відпрацювання практичних дій по гасінню пожежі і наданню медичної допомоги постраждалим для кожного структурного підрозділу окремо.

Керівник підприємства, установи, організації повинен надати письмово (в наказі про підготовку та проведення тренувань) розпорядження щодо

визначення кількості навчальних місць, їх обладнання і контролювати виконання заходів.

Доцільно, щоб під час проведення протипожежних тренувань персонал мав такі розпізнавальні знаки:

контролюючі - синю розпізнавальну пов'язку на правому рукаві;

керівник протипожежного формування, медичної ланки - червону розпізнавальну пов'язку на правому рукаві з нанесенням відповідного розпізнавального знака;

персонал, що бере участь у показових практичних заходах на тренуваннях - білу пов'язку на правому рукаві.

Ситуацію умовної пожежі під час проведення протипожежних тренувань можна імітувати такими засобами:

осередок пожежі - червоними прапорцями;

зону задимлення - синіми прапорцями;

зону токсичних газів та виділення шкідливих парів - жовтими прапорцями.

2.8 Заходи безпеки під час проведення протипожежних тренувань

За організацію та забезпечення безпеки дій учасників тренувань відповідає керівник тренування.

Керівнику тренування рекомендується:

прийняти участь у розробленні **інструкції щодо дотримання заходів безпеки під час протипожежних тренувань** (додаток Ж), довести їх до учасників тренувань;

визначити місця проведення практичних заходів та порядок імітації на них, організувати огороження та оточення цих ділянок;

організувати вивчення заходів безпеки з учасниками тренувань, прийняття заходів із знань заходів безпеки від кожного та вимагати їх дотримання під час проведення тренувань;

після закінчення тренувань організувати збір або знищення невикористаних імітаційних засобів.

3 ПРОВЕДЕННЯ ПРОТИПОЖЕЖНИХ ТРЕНУВАНЬ

Керівникам тренувань рекомендується в ході тренувань досягати повного і якісного відпрацювання навчальних питань, здійснення контролю за діями тих, хто тренується.

Імітація пожежі на протипожежних тренуваннях має бути наочною.

Для надбання практичних навичок на протипожежних тренуваннях рекомендується застосовувати первинні засоби пожежогасінні. Проводити гасіння горючих матеріалів необхідно в спеціальних піддонах або інших негорючих пристосуваннях площею від 1 до 2 м². Установка дек або інших пристроїв для гасіння має бути не ближче 5 м від матеріалів, що згорають, конструкцій, устаткування і будівель.

Забороняється використовувати для імітації засоби, що можуть викликати пожежу, аварію або пошкодження приміщень та обладнання, а також заподіяти ушкодження учасникам тренування.

Під час проведення першого етапу тренувань в кожному структурному підрозділі підприємства, установи, організації з працівниками проводяться заняття по порядку організації гасіння пожежі на початковому етапі із застосуванням первинних засобів пожежогасіння (дії з вогнегасником; дії по використанню кошми; дії з використанням пожежного рукава) та надання першої невідкладної медичної допомоги потерпілим при пожежі.

Під час проведення другого етапу тренувань проводиться евакуація всіх працівників підприємства, установи, організації. При проведенні тренування, темою якого є «Порушення з причин пожежі роботи об'єкта в цілому» також проводяться і показові заняття членами протипожежного формування з відпрацювання навичок працівників підприємства з організації гасіння пожежі на початковому етапі із застосуванням первинних засобів пожежогасіння та членами медичної ланки відпрацювання з працівниками підприємства прийомів надання невідкладної допомоги, перенесення потерпілих.

Третім етапом тренувань є їх завершення, повернення об'єкту до режиму повсякденного функціонування, підготовка матеріалів для складання звіту про підсумки організації підготовки і проведення протипожежних тренувань.

4 УЗАГАЛЬНЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРОТИПОЖЕЖНИХ ТРЕНУВАНЬ

Розбору підлягають тренування, темою яких є порушення з причини пожежі режиму роботи об'єкта в цілому та структурних підрозділів окремо. Розбір тренувань проводиться для оцінки правильності дій при евакуації людей і ліквідації пожежі, передбачених темою тренувань. Розбір повинен робитись керівниками тренувань із залученням посередників (у разі їх наявності) відразу ж після закінчення тренувань. На розборі тренувань мають бути присутніми всі керівники структурних підрозділів об'єкта, відповідальні особи, визначені в наказі керівника «Про підготовку та проведення протипожежних тренувань персоналу».

Розбір кожного з проведених тренувань повинен проводитись керівником тренування в наступній послідовності:

- повідомлення про цілі, завдання і план проведеного тренування;
- оцінка якості придбаних навичок персоналу об'єкту ;
- оцінка показових занять протипожежного формування щодо гасіння пожежі на початковому етапі із застосуванням первинних засобів пожежогасіння (дії з вогнегасником, дії по використанню кошми);
- оцінка показових занять медичної ланки по відпрацюванню прийомів надання невідкладної допомоги, перенесення потерпілих;
- дії протипожежного формування уточнює посередник (якщо такий передбачався), який дає оцінку його діям;
- посередники при структурних підрозділах на тренуваннях (якщо такі передбачались) докладають про дії персоналу і дають свою оцінку з аналізом помилок учасників тренування;
- керівник тренування в ході розбору може вимагати пояснення від будь-якої особи, що бере участь у тренуванні.

При розборі тренування доцільно обговорити наступні моменти: знання плану евакуації працівниками об'єкта, правильність дій при евакуації і ліквідації умовної пожежі; характер допущених помилок і причини їх виникнення.

На закінчення розбору керівник протипожежного тренування дає оцінку проведеному тренуванню.

За підсумками кожного протипожежного тренування складається **звіт про організацію і проведення на підприємстві, в установі, організації протипожежного тренування** (додаток 3) що підписується керівником тренування.

Результати протипожежного тренування заноситься до спеціального журналу обліку таких тренувань.

Учасники планового тренування, які отримали за свої дії незадовільні оцінки, проходять позачергову перевірку знань з питань цивільного захисту, пожежної і техногенної безпеки.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

У випускній роботі розглянуті питання організації та проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту на суб'єктах господарювання, а саме алгоритм дій щодо підготовки та проведення протипожежних тренувань. Запропонований алгоритм організації та проведення тренувань не є шаблоном для керівництва суб'єктів господарювання. Кожен керівник зобов'язаний зважати на специфіку об'єкту, включати додаткові заходи для відпрацювання, необхідні для усунення порушень в роботі, пов'язаних з пожежею, а також по евакуації людей, запобіганню розвитку пожежі, її локалізації і ліквідації.

Як відомо, кожен працівник протягом року (крім року проведення на підприємстві, в установі, організації спеціального об'єктового навчання) бере участь у 2-х протипожежних тренуваннях: у протипожежному тренуванні, темою якого є порушення з причини пожежі режиму роботи об'єкта в цілому та у протипожежному тренуванні по структурних підрозділах підприємства, установи, організації.

На підприємствах, в установах, організаціях з чисельністю працюючих менше 50 осіб та навчальних закладах протипожежні тренування, темою яких є порушення з причини пожежі режиму роботи об'єкта в цілому, проводяться під час об'єктових тренувань з питань цивільного захисту. Я пропоную при проведенні такого тренування не розробляти окремо План проведення протипожежного тренування, а включати питання відпрацювання навичок персоналу з організації гасіння пожежі на початковому етапі із застосуванням первинних засобів пожежогасіння, надання першої невідкладної медичної допомоги потерпілим та проведення евакуації при пожежі в План проведення комплексного об'єктового тренування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кодекс цивільного захисту України, № 5403-VI від 02.10.2012 року.
2. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у НС» від 26.06.13 року № 444.
3. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки до дій за призначенням органів управління та сил ЦЗ» від 26.06.2013 року № 443.
4. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту» від 23.10.2013 року № 819.
5. Наказ Міністерства внутрішніх справ України «Про затвердження Правил пожежної безпеки в Україні» від 30.12.2014 року № 1417, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 05 березня 2015 р. за № 252/26697.

ДОДАТКИ

Додаток А

Характеристика уявного підприємства

ТОВ «ЛАК ФАРБА ХІМ» - промислове підприємство, яке виробляє різні види лаків, фарб (водно-дисперсні, алкідні емалі), розчинників. Підприємство розташоване у північно-східній частині м. Кропивницького, в промисловій зоні по вул. Ярослава Мудрого. Площа території, яку займає підприємство – 5 га., межує: на півночі і сході – з жилими районами міста, на півдні і заході – з промислово - складською зоною. Найближча житлова забудова розташована на відстані 360 м.

На території підприємства розташовані:

п'ять будівель основних цехів;

п'ять будівель підрозділів обслуговування (адміністративний корпус, насосна, їдальня, прохідна, центральна лабораторія);

шість складів зберігання готової продукції;

один склад легкозаймистих речовин;

об'єкти енергозабезпечення (трансформаторна підстанція) та централізованого водопостачання.

Адміністративний корпус двоповерховий. На другому поверсі даного корпусу розташовуються приміщення керівництва та персоналу відділів головного інженера, головного механіка, головного енергетика. Інший керівний склад та обслуговуючий персонал – на першому поверсі даної будівлі.

На території підприємства є пожежна водойма ємністю 250 м³. Приміщення всіх будівель та корпусів обладнані у відповідності до норм пожежної безпеки.

У складі підприємства знаходяться 2 об'єкта підвищеної небезпеки (пожежо-вибухонебезпечних об'єкти).

Загальна кількість працюючих – 250 осіб. Підприємство, рішенням обласної комісії техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій, включено до переліку пожежо-вибухонебезпечних об'єктів.

На підприємстві створені диспетчерська служба і об'єктові спеціалізовані служби цивільного захисту: охорони громадського порядку, медична, аварійно-технічна, інженерна;

створені такі формування цивільного захисту: оповіщення та зв'язку, медична ланка, протипожежна ланка, рятувальна ланка, охорони громадського порядку.

Організаційні заходи щодо забезпечення пожежної безпеки

1. Діяльність із забезпечення пожежної безпеки є складовою виробничої та іншої діяльності посадових осіб і працівників підприємств та об'єктів.

2. Керівник підприємства повинен визначити обов'язки посадових осіб щодо забезпечення пожежної безпеки, призначити відповідальних за пожежну безпеку окремих будівель, споруд, приміщень, діляниць, технологічного та інженерного устаткування, а також за утримання й експлуатацію засобів протипожежного захисту.

Обов'язки щодо забезпечення пожежної безпеки, утримання та експлуатації засобів протипожежного захисту передбачаються у посадових інструкціях, обов'язках, положеннях про підрозділ.

3. На кожному об'єкті відповідним документом (наказом, інструкцією тощо) повинен бути встановлений протипожежний режим, який включає:

порядок утримання шляхів евакуації;

визначення спеціальних місць для куріння;

порядок застосування відкритого вогню;

порядок використання побутових нагрівальних приладів;

порядок проведення тимчасових пожежонебезпечних робіт;

правила проїзду та стоянки транспортних засобів;

місця для зберігання і допустиму кількість сировини, напівфабрикатів та готової продукції, що можуть одночасно знаходитися у приміщеннях і на території;

порядок прибирання горючого пилу й відходів, зберігання промасленого спецодягу та ганчір'я, очищення елементів вентиляційних систем від горючих відкладень;

порядок відключення від мережі електроживлення обладнання та вентиляційних систем у разі пожежі;

порядок огляду й зачинення приміщень після закінчення роботи;

порядок проходження посадовими особами навчання й перевірки знань з питань пожежної безпеки, а також проведення з працівниками протипожежних інструктажів та занять з пожежно-технічного мінімуму з призначенням відповідальних за їх проведення;

порядок організації експлуатації і обслуговування наявних засобів протипожежного захисту;

порядок проведення планово-попереджувальних ремонтів та оглядів електроустановок, опалювального, вентиляційного, технологічного та іншого інженерного обладнання;

порядок збирання членів пожежно-рятувального підрозділу добровільної пожежної охорони та посадових осіб, відповідальних за пожежну безпеку, у разі виникнення пожежі, виклику вночі, у вихідні й святкові дні;

порядок дій у разі виникнення пожежі: порядок і способи оповіщення людей, виклику пожежно-рятувальних підрозділів, зупинки технологічного устаткування, вимкнення ліфтів, підйомників, вентиляційних установок, електроспоживачів, застосування засобів пожежогасіння; послідовність евакуації людей та матеріальних цінностей з урахуванням дотримання техніки безпеки. При розробленні інструкцій дій у разі виникнення (виявлення) пожежі необхідно використовувати [розділ VIII](#) Правил пожежної безпеки.

Працівники об'єкта мають бути ознайомлені з цими вимогами на інструктажах під час проходження пожежно-технічного мінімуму.

4. Для кожного приміщення об'єкта мають бути розроблені та затверджені керівником об'єкта інструкції про заходи пожежної безпеки.

У цих інструкціях повинні вказуватися:

категорія приміщення з вибухопожежної та пожежної небезпеки (для виробничих, складських приміщень та лабораторій);

вимоги щодо утримання евакуаційних шляхів та виходів;

спеціальні місця для куріння та вимоги до них;

порядок утримання приміщень, робочих місць;

порядок зберігання та застосування легкозаймистих рідин, горючих рідин (далі - ЛЗР, ГР), пожежовибухонебезпечних речовин і матеріалів;

порядок прибирання робочих місць, збирання, зберігання та видалення горючих відходів, промасленого ганчір'я;

порядок утримання та зберігання спецодягу;

місця, порядок та норми одночасного зберігання в приміщенні сировини, напівфабрикатів та готової продукції;

порядок проведення зварювальних та інших вогневих робіт;

порядок огляду, вимкнення електроустановок, приведення в пожежобезпечний стан приміщень та робочих місць, закриття приміщень після закінчення роботи;

заходи пожежної безпеки при роботі на технологічних установках та апаратах, які мають підвищену пожежну небезпеку;

граничні показання контрольно-вимірювальних приладів, відхилення від яких можуть викликати пожежу або вибух;

обов'язки та дії працівників у разі виникнення пожежі.

Ці інструкції мають вивчатися під час проведення протипожежних інструктажів, проходження навчання за програмою пожежно-технічного мінімуму, а також в системі виробничого навчання і вивішуватися на видимих місцях.

5. На об'єктах з постійним або тимчасовим перебуванням на них 100 і більше осіб або таких, що мають хоча б одне окреме приміщення із одночасним перебуванням 50 і більше осіб (далі - об'єкти з масовим перебуванням людей), у будинках та спорудах (крім житлових будинків), котрі мають два поверхи і більше, у разі одночасного перебування на поверсі більше 25 осіб, а для одноповерхових - більше 50 осіб, мають бути розроблені і вивішені на видимих місцях плани (схеми) евакуації людей на випадок пожежі.

На об'єктах з масовим перебуванням людей, які є навчальними (у тому числі дошкільними) закладами, закладами охорони здоров'я із стаціонаром, будинками для людей похилого віку та інвалідів, санаторіями і закладами

відпочинку, розважальними, культурно-освітніми та видовищними закладами, критими спортивними будинками і спорудами, готелями, мотелями, кемпінгами, торговими підприємствами та іншими аналогічними за призначенням об'єктами з масовим перебуванням людей, на доповнення до схематичного плану евакуації повинна бути розроблена та затверджена керівником інструкція, що визначає дії персоналу щодо забезпечення безпечної та швидкої евакуації людей, за якою не рідше одного разу на півроку мають проводитися практичні тренування всіх задіяних працівників. Для об'єктів, у яких передбачається перебування людей уночі, інструкції повинні передбачати також дії у нічний час.

6. У разі зміни планування або функціонального призначення будинків (приміщень, споруд), технології виробництва, штатного розкладу персоналу плани евакуації та інструкції повинні бути відкориговані.

7. У приміщеннях на видимих місцях біля телефонів слід вивішувати таблички із зазначенням номера телефону для виклику пожежно-рятувальних підрозділів.

8. Територія об'єкта, а також будинки, споруди, приміщення мають бути забезпечені відповідними знаками безпеки. Знаки безпеки, їх кількість, а також місця їх встановлення повинні відповідати ДСТУ ISO 6309:2007 «Протипожежний захист. Знаки безпеки. Форма та колір» (ISO 6309:1987, IDT) та ГОСТ 12.4.026-76 «ССБТ. Цвета сигнальные и знаки безопасности».

9. Застосування у будівництві й на виробництві матеріалів та речовин, на які відсутні показники щодо пожежної небезпеки, забороняється.

10. Для працівників охорони (сторожів, вахтерів, вартових) повинно бути розроблено інструкцію, в якій необхідно визначити їхні обов'язки щодо контролю за дотриманням протипожежного режиму, огляду території і приміщень, порядок дій в разі виявлення пожежі, спрацювання систем протипожежного захисту, а також указати, хто з посадових осіб об'єкта має бути викликаний у нічний час у разі пожежі.

Працівники охорони повинні мати список посадових осіб об'єкта із зазначенням їх місць проживання, службових, домашніх (мобільних) телефонів.

11. Працівники об'єкта зобов'язані дотримуватися встановленого протипожежного режиму, виконувати вимоги цих Правил та інших нормативно-правових актів з питань пожежної безпеки.

12. З метою проведення заходів із запобігання виникненню пожеж та організації їх гасіння на підприємствах створюється добровільна пожежна охорона, для забезпечення функціонування якої утворюються пожежно-рятувальні підрозділи. [Порядок функціонування добровільної пожежної охорони](#) затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 17 липня 2013 року № 564.

13. У загальноосвітніх навчальних закладах, дитячих таборах можуть створюватися дружини юних рятувальників-пожежних відповідно до законодавства України.

14. Повноваження у сфері пожежної безпеки асоціацій, корпорацій, концернів, інших господарських об'єднань визначаються їхніми статутами або договорами між суб'єктами господарювання, що утворили об'єднання. Для виконання делегованих об'єднанню функцій у його апараті створюється служба пожежної безпеки.

15. Усі працівники при прийнятті на роботу на робочому місці повинні проходити інструктажі з питань пожежної безпеки (далі - протипожежні інструктажі).

Особи, яких приймають на роботу, пов'язану з підвищеною пожежною небезпекою, повинні попередньо (до початку самостійного виконання роботи) пройти спеціальне навчання (пожежно-технічний мінімум).

Види протипожежних інструктажів, а також порядок організації та проведення протипожежних інструктажів, навчання і перевірки знань з пожежно-технічного мінімуму встановлено постановою Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 року [№ 444](#) «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях».

16. Посадові особи та працівники проходять навчання та перевірку знань з питань пожежної безпеки у [порядку](#), встановленому постановою Кабінету

Міністрів України від 26 червня 2013 року № 444 «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях».

17. У навчальних закладах повинно проводитися вивчення правил пожежної безпеки, а також навчання діям на випадок пожежі.

18. У дитячих дошкільних закладах має проводитися виховна робота, спрямована на запобігання пожежам від дитячих пустощів з вогнем і виховання у дітей бережливого ставлення до національного багатства, а також набуття навичок особистої безпеки в разі виникнення пожежі.

19. Місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування зобов'язані організувати навчання населення за місцем проживання правилам пожежної безпеки.

20. Приступати до роботи особам, які не пройшли навчання, протипожежного інструктажу і перевірки знань з питань пожежної безпеки, забороняється.

21. Нове будівництво, реконструкція, реставрація, технічне переоснащення та капітальний ремонт приміщень, будинків і споруд здійснюються на підставі проектної документації, яка затверджена у встановленому порядку.

Додаток В

Зразок оформлення графіку

ПОГОДЖЕНО

ПОГОДЖЕНО

ЗАТВЕРДЖУЮ

Кропивницький міський голова

 (керівник районної державної
 адміністрації
 (міської ради)

Начальник Кропивницького
 міськрайвідділу управління
 ДСНС України у
 Кіровоградській області

 (керівник територіального
 органу ДСНС України)

Генеральний директор
 ТОВ «ЛАК ФАРБА ХІМ»
 м.Кропивницький

 (керівник підприємства,
 установи, організації)

 (підпис, ініціали, прізвище)
 “ ____ ” _____ 20__ р.

 (підпис, ініціали, прізвище)
 “ ____ ” _____ 20__ р.

 (підпис, ініціали, прізвище)
 “ ____ ” _____ 20__ р.

ГРАФІК

проведення на ТОВ «ЛАК ФАРБА ХІМ»
 спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту
 у 20__ році

№ з/п	Організаційний захід*	Місяці навчального року													Керівник навчання (тренування)	Відмітка про проведення
		січень	лютий	березень	квітень	травень	червень	липень	серпень	вересень	жовтень	листопад	грудень	усього		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
1	Комплексні об'єктові навчання													—	Ген. директор	
2	Противарійні тренування	Згідно окремого графіку													Керівник ОПН	
3	Протипожежні тренування			5							12			2	Відповідальний за пож. безпеку	

Посадова особа з питань цивільного захисту ТОВ «ЛАК ФАРБА ХІМ» м. Кропивницький

 (підпис)
 “ ____ ” _____ 20__ р.

 (ініціали, прізвище)

Зразок оформлення наказу

ТОВ «ЛАК ФАРБА ХІМ»

м. Кропивницький

НАКАЗ

«__» _____ 20__ р

№ ____

**Про підготовку та проведення
протипожежних тренувань з
персоналом ТОВ «ЛАК ФАРБА ХІМ»**

На виконання частини другої статті 40 Кодексу цивільного захисту України і пункту 17 Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 р. №444, „Плану основних заходів цивільного захисту ТОВ «ЛАК ФАРБА ХІМ» на 201__ рік” та з метою практичного відпрацювання навичок персоналу діям при гасінні пожежі на початковому етапі із застосуванням первинних засобів пожежогасіння, надання першої невідкладної медичної допомоги потерпілим та проведення евакуації при пожежі, взаємодії з пожежно-рятувальними підрозділами та підрозділами екстреної медичної допомоги

НАКАЗУЮ:

1. Провести «__» _____ та «__» _____ 201__ року на ТОВ «ЛАК ФАРБА ХІМ» протипожежні тренування.

2. Протипожежні тренування провести за темами:

2.1 «_____» _____ 201__ - «Порушення з причин пожежі роботи структурних підрозділів ТОВ «ЛАК ФАРБА ХІМ» ».

2.2 «_____» _____ 201__ - «Порушення з причин пожежі роботи ТОВ «ЛАК ФАРБА ХІМ»».

3. Керівництво організацією та проведенням протипожежного тренування покласти на:

3.1 «_____» _____201____ - керівників структурних підрозділів ТОВ «ЛІАК ФАРБА ХІМ».

3.2 «_____» _____201____ - відповідального за пожежну безпеку ТОВ «ЛІАК ФАРБА ХІМ» - ПІБ.

4. Тренування провести у межах робочого часу, без значного порушення виконання працівниками основної діяльності:

I.1 «_____» _____201____ - протягом 2-х годин.

I.2 «_____» _____201____ - протягом 4-х годин.

5. Цілі тренувань:

перевірка системи оповіщення, схеми оповіщення керівного складу об'єкта;

відпрацювання навичок працівників підприємства з гасіння пожежі на початковому етапі із застосуванням первинних засобів пожежогасіння;

відпрацювання з працівниками підприємства прийомів надання невідкладної домедичної допомоги потерпілим;

проведення евакуації працівників підприємства;

взаємодія з пожежно-рятувальними підрозділами та підрозділами екстреної медичної допомоги;

визначення необхідних заходів щодо коригування Плану евакуації на випадок пожежі на підприємстві.

6. Місця проведення тренувань – територія підприємства.

7. Залучити до тренувань всіх працівників ТОВ «ЛІАК ФАРБА ХІМ».

8. Керівникам структурних підрозділів «_____» _____ 201__ та «_____» _____ 201__ провести інструктажі щодо заходів безпеки на тренуваннях з метою попередження нещасних випадків серед працівників з оформленням відповідної документації.

9. Відповідальному за пожежну безпеку ТОВ «ЛІАК ФАРБА ХІМ» ПІБ:

9.1 В термін до «___» _____ 201__ забезпечити проведення консультацій педагогічними працівниками НМЦ ЦЗ та БЖД Кіровоградської області в обсязі 8 год при підготовці проведення протипожежного тренування за темою «Порушення з причин пожежі роботи ТОВ «ЛІАК ФАРБА ХІМ».

9.2. В термін до «_____» _____ 201__ :

- розробити заходи безпеки з урахування технологічних особливостей підприємства;

- перевірити систему оповіщення, уточнити схему оповіщення керівного складу, порядок взаємодії з диспетчерською службою, привести в готовність наявні засоби зв'язку для оповіщення персоналу при пожежі.

9.3 В термін до «_____» _____ 201__ визначити необхідні засоби імітації (огороджуюча стрічка, прапорці різних кольорів, позначки, знаки безпеки), залишки деревини для модельного вогнища для проведення членами протипожежного формування показового заняття з відпрацювання навичок працівників підприємства з організації гасіння пожежі на початковому етапі із застосуванням первинних засобів пожежогасіння під час проведення протипожежного тренування за темою «Порушення з причин пожежі роботи ТОВ «ЛІАК ФАРБА ХІМ».

9.4 В термін до «_____» _____ 201__ організувати забезпечення особового складу протипожежного формування об'єкта майном індивідуального захисту органів дихання (протигази) та первинними засобами пожежогасіння (вогнегасники ВП-5 - 2 шт., пісок, відра з водою, кошма) та засобами імітації для проведення показових занять з відпрацювання навичок працівників підприємства з організації гасіння пожежі на початковому етапі із застосуванням первинних засобів пожежогасіння під час проведення протипожежного тренування за темою «Порушення з причин пожежі роботи об'єкта в цілому».

9.5 В термін до «_____» _____ 201__ організувати забезпечення особового складу медичної ланки об'єкта медичними засобами, ношами для

проведення показових занять з відпрацювання з працівниками підприємства прийомів надання невідкладної допомоги, перенесення потерпілих.

9.6 В термін до «_____» _____ 201__ скласти та подати на затвердження План проведення протипожежного тренування за темою «Порушення з причин пожежі роботи ТОВ «ЛІАК ФАРБА ХІМ».

9.7 Скласти звіти за результатами проведених протипожежних тренувань:

9.7.1 в термін до «_____» _____ 201__ за результатами тренування за темою «Порушення з причин пожежі роботи структурних підрозділів ТОВ «ЛІАК ФАРБА ХІМ»;

9.7.2 в термін до «_____» _____ 201__ за результатами тренування за темою «Порушення з причин пожежі роботи ТОВ «ЛІАК ФАРБА ХІМ».

9.8 Результати протипожежних тренувань занести до спеціального журналу обліку таких тренувань.

9.9 З учасниками тренувань, які отримали за свої дії незадовільні оцінки, провести позачергову перевірку знань з питань пожежної і техногенної безпеки.

10. В термін до «_____» _____ 201__ керівникам структурних підрозділів підприємства скласти та подати на затвердження План проведення протипожежного тренування за темою «Порушення з причин пожежі роботи структурних підрозділів ТОВ «ЛІАК ФАРБА ХІМ».

11. Контроль за виконанням даного наказу покласти на відповідального за пожежну безпеку ПІБ.

12. Наказ довести до керівників структурних підрозділів, осіб, які вказані в наказі.

Керівник ТОВ «ЛІАК ФАРБА ХІМ» _____

Додаток Д

Зразок оформлення плану

ЗАТВЕРДЖУЮ
Генеральний директор
ТОВ «ЛАК ФАРБА ХІМ»

«___» _____ 20__ року

ПЛАН ПРОВЕДЕННЯ**протипожежного тренування персоналу ТОВ «ЛАК ФАРБА ХІМ»**

ТЕМА: «Порушення з причин пожежі роботи об'єкта в цілому».

НАВЧАЛЬНІ ЦІЛІ:

для керівного складу ЦЗ - відпрацювання алгоритму дій керівного складу у випадку виникнення на території ТОВ «ЛАК ФАРБА ХІМ» пожежі;

для особового складу протипожежного формування та медичної ланки – проведення показового заняття з відпрацювання навичок з гасіння пожежі на початковому етапі із застосуванням первинних засобів пожежогасіння, відпрацювання прийомів надання невідкладної домедичної допомоги потерпілим при пожежі;

для працівників підприємства – відпрацювання навичок персоналу ТОВ «ЛАК ФАРБА ХІМ» з гасіння пожежі на початковому етапі із застосуванням первинних засобів пожежогасіння, проведення евакуації та надання домедичної допомоги потерпілим при пожежі;

перевірка системи оповіщення, схеми оповіщення керівного складу об'єкта.

ДАТА ПРОВЕДЕННЯ: _____ 201__ року

ЗАГАЛЬНА ТРИВАЛІСТЬ: чотири години - з 14.00. до 18.00.

СКЛАД УЧАСНИКІВ: керівний склад, склад протипожежного формування та медичної ланки, працівники підприємства ТОВ «ЛАК ФАРБА ХІМ»

ПІДГОТОВЧІ ЗАХОДИ:

проведення інструктажів щодо заходів безпеки під час протипожежного тренування з метою попередження помилкових дій учасників, які можуть призвести до нещасного випадку, пошкодження обладнання або порушення технологічного процесу (відповідальні виконавці - керівники структурних підрозділів);

встановлення засобів імітації, знаків, показників (відповідальний виконавець - керівник тренування – відповідальний за пожежну безпеку ТОВ «ЛАК ФАРБА ХІМ» ПБ);

підготовка наявних засобів пожежогасіння (відповідальний виконавець - керівник тренування – відповідальний за пожежну безпеку ТОВ «ЛАК ФАРБА ХІМ» ПБ).

ЕТАПИ ТРЕНУВАННЯ:

Перший етап.

Проведення занять з працівниками підприємства по структурним підрозділам. Теми занять «Гасіння пожежі на початковому етапі із застосуванням первинних засобів пожежогасіння (дії з вогнегасником; дії по використанню кошми; дії з використанням пожежного рукава)», «Надання невідкладної домедичної допомоги потерпілим при пожежі».

Другий етап. Отримання повідомлення про виникнення пожежі в адміністративному корпусі підприємства. Імітація пожежі. Проведення евакуації працівників ТОВ «ЛАК ФАРБА ХІМ». Організація гасіння умовної пожежі на початковому етапі із застосуванням первинних засобів пожежогасіння.

Проведення показових занять членами протипожежного формування з відпрацювання навичок працівників підприємства з організації гасіння пожежі на початковому етапі із застосуванням первинних засобів пожежогасіння, членами медичної ланки відпрацювання з працівниками підприємства прийомів надання невідкладної домедичної допомоги потерпілим при пожежі.

Третій етап. Розбір тренування на зборах керівного складу підприємства. Визначення недоліків, заходів з їх усунення, відповідальних виконавців.

Порядок проведення тренування (оперативні дії)

№ з/п	Навчальні питання (ввідні), час їх відпрацювання	Дії керівника тренування	Дії тих, хто навчається
1	2	3	4
1	<p><u>14.00 – 16.00</u> Проведення інструктажів працівниками підрозділів підприємства щодо заходів безпеки під час проведення протипожежного тренування. План евакуації на випадок пожежі. Проведення занять з працівниками підрозділів за темами: «Гасіння пожежі на початковому етапі із застосуванням первинних засобів пожежогасіння (дії з вогнегасником; дії по використанню кошти; дії з використанням пожежного рукава)», «Надання невідкладної домедичної допомоги потерпілим при пожежі».</p>	Контролює та оцінює проведення занять.	Набувають (повторюють) теоретичні та практичні знання з організації гасіння пожежі на початковому етапі із застосуванням первинних засобів пожежогасіння, надання першої невідкладної медичної допомоги потерпілим. Проведення евакуації при пожежі.
2	<p><u>15.30 – 16.00</u> Установка імітації, засобів і знаків (прапорців) в адміністративному корпусі підприємства</p>	Контролює встановлення засобів імітації пожежі членами протипожежного формування	Встановлюють відповідні засоби імітації: осередок пожежі - червоними прапорцями; зону задимлення - синіми прапорцями

№ з/п	Навчальні питання (ввідні), час їх відпрацювання	Дії керівника тренування	Дії тих, хто навчається
3	<u>16.00 – 16.10</u> Практичне відпрацювання дій чергового при виникненні пожежі.	Отримує сигнал про виникнення пожежі в адміністративному корпусі. Контролює та оцінює дії чергового	Черговий об'єкту проводить оповіщення керівного складу підприємства. Діє згідно інструкції та розпоряджень керівника об'єкту.
4	<u>16.10 – 16.30</u> Практичне відпрацювання дій працівників підприємства при виникненні пожежі. Проведення евакуації працівників всіх структурних підрозділів	Контролює та оцінює дії керівників структурних підрозділів, працівників підприємства	Працівники під керівництвом керівників структурних підрозділів діють згідно планів евакуації на випадок пожежі
5	<u>16.30 – 17.00</u> Проведення показових занять членами пожежної ланки по використанню первинних засобів пожежогасіння на спеціальному майданчику	Контролює та оцінює дії членів протипожежного формування	Відпрацьовуються навички працівників підприємства з організації гасіння пожежі на початковому етапі із застосуванням первинних засобів пожежогасіння: - дії з вогнегасником; - дії по використанню кошти
6	<u>17.00 – 17.30</u> Проведення показових занять членами медичної ланки по наданню першої невідкладної медичної допомоги потерпілим	Контролює та оцінює дії членів медичної ланки	Відпрацьовуються практичні навички працівників при наданні першої невідкладної медичної допомоги потерпілим: - накладання пов'язок потерпілим при пожежі; - накладання шин при переломах; - зупинка кровотеч; - організація відправки потерпілих в лікувальні заклади міста (у разі відсутності підрозділу екстреної медичної допомоги)
7	<u>17.30</u> Завершення тренування	Подає команду на завершення тренування	
8	<u>17.30 – 18.00</u> Підведення підсумків тренування.		Підведення підсумків проводиться з керівним складом підприємства, керівниками протипожежного формування та медичної ланки в залі для нарад.

Керівник тренування

(підпис)_____
(ініціали, прізвище)

Інструкція
щодо дотримання заходів безпеки під час проведення
протипожежного тренування

1. Припинити всі роботи, не пов'язані з ліквідацією пожежі та евакуацією.
2. Вивести з приміщення працівників, не зайнятих гасінням пожежі.
3. Організувати відключення мереж електро- і газопостачання, зупинку систем вентиляції та кондиціонування повітря, здійснювати інші заходи, які сприяють запобіганню поширення пожежі.
4. Виконувати роботи щодо ліквідації пожежі із застосуванням вогнегасних засобів.
5. Застосовувати вогнегасники без запобіжної чеки та пломби заводу виробника або організації, що виконувала перезарядку і техобслуговування, - забороняється.
6. До початку гасіння перевірити знеструмлення всього електроустаткування.
7. Гасіння пожежі вогнегасниками здійснювати з навітряного боку, з відстані не менше 2-3 метрів.
8. Гасіння електрообладнання під напругою до 1000 Вольт порошковими вогнегасниками здійснювати з відстані не менше 1 метра.
9. Під час випуску заряду вуглекислотного вогнегасника не торкатись його раструбу, щоб уникнути обморожень рук.
10. На рівній поверхні гасіння починати з переднього плану.
11. Стіну, що горить, потрібно гасити знизу до верху.
12. За наявності кількох вогнегасників, використовувати всі одночасно.
13. Під час гасіння вогню одночасно кількома вогнегасниками не здійснювати гасіння струменями вогнегасної речовини, спрямованими назустріч один одному.

14. Після використання вогнегасників у закритих приміщеннях, приміщення потрібно обов'язково провітрювати.

15. У разі невдалого гасіння пожежі потрібно відразу ж залишити приміщення.

16. За наявності внутрішнього пожежного водогону необхідно пам'ятати, що вода є струмопровідною рідиною і застосовувати її для пожежогасіння електроустановок, що знаходяться під напругою, або направляти струмінь води в їх сторону, категорично забороняється.

17. За наявності автоматичної (стаціонарної) системи пожежогасіння перевірити її включення в роботу.

18. Завчасно перевірити та звільнити від зайвих предметів всі евакуаційні шляхи та виходи.

19. Відповідальним особам здійснювати постійне керівництво евакуацією людей та гасінням пожежі.

20. Організувати перевірку наявності всіх евакуйованих з будівлі.

21. У випадку залучення до тренування пожежно-рятувальних підрозділів, для їх зустрічі виділити особу, яка добре знає розміщення під'їзних шляхів та вододжерел.

22. При відпрацюванні заходів з евакуації матеріальних цінностей із небезпечної зони, визначити місця їх складування і забезпечити, при потребі, їх охорону.

23. Виставити пости безпеки на входах у будівлю, щоб унеможливити завчасне повернення працівників до місця виникнення пожежі.

Керівник тренування

підпис

ІБП

Додаток З

Звіт

про підсумки організації підготовки і проведення загально об'єктового тренування по темі: «Порушення з причин пожежі роботи об'єкта в цілому

**та його структурних підрозділів, збір та приведення у готовність до дій за
призначенням органів управління та сил ЦЗ
ТОВ «ЛАК ФАРБА ХІМ».**

Тривалість тренування - з 14.00 до 18.00 __ __ 20__ р.

Керівник навчання – відповідальний за пожежну безпеку ТОВ «ЛАК ФАРБА ХІМ» м. Кропивницький _____

До тренування залучались:

керівний склад - 20 осіб;

інші працівники – 210 осіб.

1. Оцінка готовності на період проведення тренування підприємства ТОВ «ЛАК ФАРБА ХІМ» м. Кропивницький до виконання протипожежних заходів

З працівниками підприємства у структурних підрозділах проведені інструктажі щодо заходів безпеки під час протипожежного тренування з метою попередження помилкових дій учасників, які можуть призвести до нещасного випадку, пошкодження обладнання або порушення технологічного процесу, з відміткою в журналі реєстрації інструктажів.

Оповіднення та доведення до персоналу інформації про виникнення пожежі проводиться черговим підприємства за допомогою наявних засобів оповіщення.

Підприємство забезпечено системою та засобами пожежогасіння.

В наявності:

пожежних гідрантів – 1 шт.;

пожежних кранів - 3 шт.;

вогнегасників порошкових – 5 шт.;

вогнегасників вуглекислотних – 2 шт.;

Уточнені плани екстреної евакуації працівників на випадок виникнення пожежі в кожному підрозділі.

Системи внутрішнього протипожежного водогону та інших систем водопостачання в робочому стані.

Виходи і евакуаційні шляхи утримуються вільними і не захарашченими.

2. Повнота і якість відпрацювання планувальних документів з протипожежного тренування

Документи з підготовки та проведення протипожежного тренування відпрацьовані, а саме:

- Наказ «Про підготовку та проведення протипожежних тренувань з персоналом ТОВ «ЛІАК ФАРБА ХІМ»;

- план проведення протипожежного тренування персоналу ТОВ «ЛІАК ФАРБА ХІМ»;

- інструкція щодо додержання заходів безпеки під час тренування.

3. Відповідність відтворення (імітації) навчальної обстановки характеру підприємства.

Імітація умовної ситуації у місцях проведення практичних заходів проводилась відповідно плану протипожежного тренування.

4. Відпрацювання сигналів оповіщення цивільного захисту і дій персоналу за ними.

Дії персоналу за сигналами оповіщення цивільного захисту були чіткими та грамотними.

У ході тренувань відпрацьовано оповіщення працівників та їхні дії за сигналом «ПОЖЕЖА!» та відповідними мовними повідомленнями.

Черговий підприємства після отримання повідомлення про пожежу в адміністративному корпусі своєчасно оповістив керівний склад підприємства

5. Перелік робіт, виконаних у період підготовки та проведення протипожежних тренувань.

Перевірено справність систем телефонного, мобільного зв'язку, системи оповіщення підприємства.

Перевірено запасні виходи та шляхи евакуації.

Перевірено справність внутрішнього протипожежного трубопроводу та зовнішнього протипожежного водопостачання.

6. Результати тренування обговорені на зборах керівного складу, керівників протипожежного формування, медичної ланки підприємства.

Керівник тренування: відповідальний за
пожежну безпеку «ЛІАК ФАРБА ХІМ».
